

Vaasan yliopisto
UNIVERSITY OF VAASA

Arttu Ala-Hannula

Siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverollisuus EUT C-726/23 valossa

Laskentatoimen ja rahoituksen
akateeminen yksikkö
Talousoikeuden kandidaattitutkielma
Kauppatieteiden kandidaattiohjelma

Vaasa 2026

VAASAN YLIOPISTO**Laskentatoimen ja rahoituksen akateeminen yksikkö**

Tekijä:	Arttu Ala-Hannula		
Tutkielman nimi:	Siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverollisuus EUT 723/26 valossa		
Tutkinto:	Kauppätieteiden kandidaatti		
Koulutusohjelma:	Kauppätieteet		
Opintosuunta:	Talousoikeus		
Työn ohjaaja:	Tiina Ruohola		
Valmistumisvuosi:	2026	Sivumäärä:	35

TIIVISTELMÄ:

Siirtohinnoittelun ja siihen liittyvän markkinaehtoperiaatteen ollessa merkittävä kansainvälisen vero-oikeuden keskusteluaihe, siirtohinnoittelun arvonlisäverovaikutusten tutkiminen oikeuskirjallisuudessa ja oikeuskäytännössä on jäänyt aiheen merkityksellisyyteen nähden vähäiseksi. Siirtohinnoitteluoikaisulla on osoitettavissa olevia arvonlisäverovaikutuksia. Siitä huolimatta arvonlisäverodirektiivi ei pidä sisällään käsitettä ”siirtohinnoitteluoikaisu”, eikä ennen Unionin tuomioistuimen tuomiota asiassa C-726/23 SC *Arcomet Towercranes SRL* ole ollut saatavilla suoraan siirtohinnoitteluoikaisujen arvonlisäverovaikutuksia käsitteleviä EUT tuomioita. Tuomiota edeltäneet käytännöt ovat olleet epäsäännönmukaisia ja yhdenmukaistettuja kriteereitä on edellytetty EU-tasolta kysymyksen arvioimiseksi. Ongelma on omiaan tuottamaan merkittäviä taloudellisia riskejä ja hallinnollista taakkaa yrityksille.

Tutkielmassa tulkitaan ja systematisoidaan aiheen kannalta relevantteja oikeuslähteitä, tehden siitä oikeusdogmaattisen. Koska siirtohinnoittelun ja arvonlisäveron keskinäiseen suhteeseen keskittyvää oikeuskirjallisuutta on vain niukasti, tutkielmassa käytetään suurelta osin aiheeseen vain välillisesti liittyvää lähdeaineistoa. Tutkielmassa pyritään vastaamaan, missä tilanteissa siirtohinnoitteluoikaisulla voi olla vaikutuksia arvonlisäveroon ja missä määrin EUT tuomio C-726/23 vastaa kysymykseen. Tavoitteena on selvittää tuomiota edeltänyt oikeustila ja arvioimaan missä määrin tuomiota edeltänyt oikeustila on vastannut tuomiosta vedettäviä johtopäätöksiä. Keskeiseksi siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverollisuuden arvioinnissa tulee arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan edellyttämä vastikkeellisuuden käsite.

Keskeisenä havaintona voidaan pitää, että arvioitaessa sitä, milloin siirtohinnoitteluoikaisulla on arvonlisäverovaikutuksia; ratkaisevaa on, täyttääkö liiketoimi arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan vastikkeellisen palvelun tunnusmerkit. Vastikkeellisuus edellyttää suoraa yhteyttä transaktioiden välillä, oikeussuhdetta, vastavuoroisuutta ja todellista korvausta yksilöitävistä, vastaanottajalle konkreettista arvoa tuottavista palveluista. Veroviranomaisaloitteiset ensisijaiset oikaisu ei ylänsä täytä oikeussuhteen vaatimusta. EUT tuomio C-726/23 vahvisti edeltäneen oikeustilan käsityksen siitä, että siirtohinnoitteluoikaisulla voi olla arvonlisäveroseuraamuksia. Tuomiossa on tuotu lisäksi esille arviointiin vaikuttavina tekijöinä korvauksen perustuminen sopimukseen, palvelun tuottama konkreettinen hyöty ja korvaus, joka ei ole satunnainen tai hypoteettinen. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon kaikki liiketoimen konkreettiset, taloudelliset ja kaupalliset seikat, ei pelkästään OECD-ohjeiden noudattamista. Tuomio ei kuitenkaan anna vastausta kaikkiin tilanteisiin ja tapauskohtainen arviointi jää edelleen tarpeelliseksi.

AVAINSANAT: siirtohinnoittelu (konserniyhtiöt), arvonlisävero, vastikkeellisuus, EU-oikeus, vero-oikeus

Sisällys

1	Johdanto	5
1.1	Johdatus aiheeseen	5
1.2	Tutkimuskysymys ja rajaukset	7
1.3	Tutkimusmetodi ja lähteet	7
1.4	Rakenne	8
2	Arvonlisäverotuksen ja siirtohinnoittelun välinen suhde	9
2.1	Arvonlisäverotuksen ja siirtohinnoittelun välinen suhde	9
2.2	Siirtohinnoittelu	10
2.2.1	Siirtohinnoittelun perusteista	10
2.2.2	Siirtohinnoittelumenetelmistä	12
2.2.3	Siirtohinnoitteluoikaisuista	13
2.3	Vastikkeellisuus arvonlisäverotuksessa	16
2.3.1	Arvonlisäverojärjestelmästä	16
2.3.2	Vastike arvonlisäverotuksessa	17
2.3.3	Osapuolten välisen oikeussuhteen ja sen vastavuoroisuuden merkitys	19
2.4	Siirtohinnoitteluoikaisun vaikutus arvonlisäveroon	20
2.4.1	Esimerkkitilanne siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverollisuudesta	21
3	<i>C-726/23 Arcomet Towercranes SRL</i>	23
3.1	Tosiseikat	23
3.2	Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiosta	24
3.2.1	Pääasiallinen ennakkoratkaisukysymys arvonlisäveron soveltamisalaan kuuluvasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta	24
3.2.2	Unionin oikeuden kannalta hyödylliset ohjeet	24
3.3	Tuomion tarkastelu ja tuomion merkityksestä	27
4	Lopuksi	30
4.1	Johtopäätökset	30
	Lähteet	32

Lyhenteet

ALV	Arvonlisävero
AVL	Arvonlisäverolaki (1501/1993)
BEFIT	Business in Europe: Framework for Income Taxation
CP / C+	Kustannusvoittolisämenetelmä (Cost-plus method)
CUP	Markkinahintavertailumenetelmä (Comparable Uncontrolled Price method)
EU	Euroopan unioni
EUT	Euroopan unionin tuomioistuin
EY	Euroopan yhteisö
HE	Hallituksen esitys
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
PL	Suomen perustuslaki (731/1999)
PSM	Voitonjakomenetelmä (Profit Split Method)
RPM	Jälleenmyyntihintamenetelmä (Resale Price Method)
TNMM	Liiketoimintamarginaalimenetelmä (Transactional Net Margin Method)
TPSM	Transaktioihin perustuva voitonjakomenetelmä (Transactional Profit Split Method)

1 Johdanto

1.1 Johdatus aiheeseen

Kansainvälisessä vero-oikeudellisessa keskustelussa siirtohinnoittelua koskevat kysymykset ovat olleet merkittävä keskustelunaihe, erityisesti siihen liittyvän markkinaehtoperiaatteen tulkinnan ja soveltamisen osalta¹. Markkinaehtoperiaatetta koskevia selvityksiä, kannanottoja ja ohjeistusta on syntynyt runsaasti ² . Siirtohinnoittelun arvonlisävaikutusten tutkiminen oikeuskirjallisuudessa ja oikeuskäytännössä on tästä huolimatta kuitenkin jäänyt asian merkityksellisyyden nähden verrattain vähäiseksi.

Siirtohinnoittelun tavoite tulojen asianmukaisesta kohdentamisesta sidosryhmien ja riippumattomien osapuolten välillä eroaa selvästi arvonlisäverojärjestelmän tavoitteesta kulutuksen verottamisesta³. Näiden kahden eri verolajin alkuperätkin ovat toisistaan poikkeavia, siirtohinnoittelusääntöjen perustuessa OECD:n ohjeistuksiin ja arvonlisäveron perustuessa arvonlisäverodirektiiviin (2006/112/EY) ⁴. Edellä mainituista eroista ja siitä huolimatta, että käsitettä ”siirtohinnoitteluoikaisut” ei ole mainittu arvonlisäverodirektiivissä (2006/112/EY), eikä ennen tässä tutkielmassa käsiteltävää EU-tuomioistuimen tuomiota C-726/23 *SC Arcomet Towercranes SRL* ole ollut saatavilla EU-tuomioistuimen tapauksia, jotka käsittelisivät suoraan nimenomaan siirtohinnoitteluoikaisujen arvonlisäverovaikutuksia, on tunnustettava siirtohinnoitteluoikaisulla voivan kuitenkin myös olla arvonlisäverovaikutuksia.⁵

Käytännöt ovat olleet epäsäännönmukaisia. On vallinnut kaksi eri ajatussuuntaa: ne, joiden mielestä siirtohinnoittelun ja ALV:n keskinäinen suhde on ilmeinen ja ne, joiden mielestä tuo suhde ei ole niin ilmeinen. Määrittääkseen vuorovaikutuksen laajuuden ja

¹ Aukeela & Pankakoski, 2016, s. 2

² HE 142/2016, s. 2-3

³ VAT Expert Group 2018, s. 3

⁴ Santoro, 2007, s. 147

⁵ VAT Expert Group 2018, s. 3

seuraukset, edellytetään yhdenmukaistettuja kriteereitä EU-tasolla⁶. Ongelmaan liittyvä epävarmuus voi aiheuttaa merkittäviä taloudellisia riskejä ja merkittävää hallinnollista taakkaa yrityksille⁷.

Siirtohinnoittelun ja arvonlisäverotuksen väliseen suhteeseen liittynyttä epävarmuutta sekä samanaikaisesti siihen kohdistunutta kasvavaa huomiota korostaa Euroopan komission pyyntö, jonka se esitti 28. helmikuuta 2017 päivätyllä arvonlisäverokomitean työasiakirjalla edustajille, pyytäen komiteaa antamaan lausuntonsa joihinkin siirtohinnoittelun arvonlisäverovaikutuksiin liittyviin kysymyksiin⁸. Tähän pyyntöön komission vastineena julkaisema siirtohinnoittelun arvonlisäverovaikutuksia koskeva kannanotto⁹ on saanut Euroopan unionin eri veroviranomaiset käsittelemään edellytyksiä, joiden täytyessä siirtohinnoitteluoikaisut voivat olla merkityksellisiä arvonlisäveron kannalta¹⁰.

Kauan odotetulla Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiolla C-726/23 *SC Arcomet Towercranes SRL*, tuli ratkaistavaksi konsernin sisäisen siirtohinnoittelun arvonlisäverokysymys. Huomautettakoon että tapausta koskeva 2023 vireille tullut Bukarestin hovioikeuden ennakkoratkaisupyyntö EU-tuomioistuimelle sisälsi kaksi kysymystä, joista toinen koski verovelvollisen näyttövelvollisuutta. Tässä tutkielmassa käsiteltävällä ensimmäisellä kysymyksellä hovioikeus pyysi vahvistusta siitä, olisiko emoyhtiön konserniyhtiölle siirtohinnoitteluoikaisun perusteella laskuttama summa vastike palveluista ja kuuluisiko se siten arvonlisäveron piiriin. EU-tuomioistuin vastasi kysymykseen myöntävästi, eli laskutettua summaa oli pidettävä arvonlisäveron piiriin kuuluvana vastikkeena¹¹. Tuomio selkeyttää siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverovaikutuksia, sillä samassa määrin kysymykseen suoraan kantaa ottavaa EU-tason tuomiota ei aiemmin annettu. Tuomio antaa samalla vahvistuksen siitä, että

⁶ Matesanz, 2015, s. 295

⁷ VAT Exper Group, 2018, s. 3

⁸ van den Brekel 2017, s. 182

⁹ Value Added Tax Committee, Working Paper No 923.

¹⁰ Mammone – Santiloni, 2022, s. 386

¹¹ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohdat 31, 49, 50

siirtohinnoitteluoikaisuja tulisi tarkastella myös arvonlisäveron näkökulmasta, havaiten niiden keskinäisen suhteen olevan ilmeinen.

1.2 Tutkimuskysymys ja rajaukset

Tutkielman tavoitteena on vastata kysymyksiin:

- Missä tilanteissa siirtohinnoitteluoikaisulla voi olla vaikutuksia arvonlisäveroon?
- Missä määrin Unionin tuomioistuimen tuomio (EUT) C-726/23 *SC Arcomet Towercranes SRL* vastaa edellä mainittuun kysymykseen?

Tavoitteena on tutkimuskysymysten kautta selvittää minkälainen tuomiota C-726/23 edeltänyt oikeustila on ollut, selvittämällä mitä eri näkökulmia asiaan on ollut ja mitä johtopäätöksiä niiden näkökulmien perusteella on voitu tehdä. Lopuksi pyritään tuomiota C-726/23 tarkastelemalla arvioimaan missä määrin tuomiota edeltänyt oikeustila on vastannut tuomiosta vedettäviä johtopäätöksiä.

Tutkielmassa käsitellään tutkimuskysymyksiä ympäröivää käsitteistöä ainakin siinä määrin, missä on tarkoituksenmukaista tutkimuskysymyksiin vastaamiseksi. Tutkimuksessa tarkastellaan lähinnä Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntöä ja tehdään kirjallisuuskatsausta, kuitenkin käyttäen erinäisissä tilanteissa Suomen lainsäädäntöä esimerkkinä.

1.3 Tutkimusmetodi ja lähteet

Vero-oikeudellinen tutkimus on pääosin lainopillista, sillä siinä tulkitaan ja systematisoidaan voimassa olevaa oikeusjärjestystä¹². Vero-oikeudellisen legalismin periaatteeseen kuuluu vaatimus, jonka mukaan verosta on säädettävä lailla. Tämä vaatimus sisältyy Suomen perustuslain (731/1999, PL) 7 luvun 81 §. Lakiin on sisällytettävä säännökset vähintäänkin verovelvollisuudesta, veron suuruuden

¹² Tieteen Termipankki, Karhu & Siltala, n.d

perusteista ja verovelvollisen oikeusturvasta. Jokaiselle veron keskeiselle osatekijälle on löydettävä suora peruste verolaista ja verolakien tulkinnassa keskeisessä asemassa on lakiteksti¹³. Tutkielmassakin pyritään siten tulkitsemaan ja systematisoimaan aiheen kannalta relevantteja oikeuslähteitä, tehden tutkielmasta oikeusdogmaattisen. Koska siirtohinnoittelun ja arvonlisäveron keskinäiseen suhteeseen keskittyvää oikeuskirjallisuutta on vain niukasti, tutkielmassa käytetään suurelta osin aiheeseen vain välillisesti liittyvää lähdeaineistoa.

1.4 Rakenne

Tutkielman alussa käsitellään aiheen kannalta olennaisia siirtohinnoittelun ja arvonlisäverotuksen käsitteitä, kuten siirtohinnoitteluun liittyvää markkinaehtoperiaatetta (eng. *arm's length principle*) ja arvonlisäverotukseen liittyvää vastikkeellisuuden käsitettä. Tämän jälkeen pyritään yhdistämään aiheet, selvittäen missä tilanteissa siirtohinnoitteluoikaisulla voi olla arvonlisäverovaikutuksia. Kolmannessa kappaleessa analysoidaan Euroopan unionin tuomioistuimen (EUT) tuomiota asiassa C-726/23 SC Arcomet Towercranes SRL ja tarkastellaan miten tuomio vaikuttaa oikeustilaan ja missä määrin se vastaa aihetta tutkimuskysymykseen.

¹³ Wikström ja muut, 2015, s. 34-36

2 Arvonlisäverotuksen ja siirtohinnoittelun välinen suhde

2.1 Arvonlisäverotuksen ja siirtohinnoittelun välinen suhde

Siirtohinnoittelua on perinteisesti pidetty tärkeänä yksinomaan tuloverotuksen kannalta¹⁴ ja lähtökohtana on pidetty, ettei arvonlisäverotuksen kaltaisen välillisen verotuksen, ja välittömän verotuksen, kuten tuloverotuksessa toteutettavan siirtohinnoittelun välillä olisi suoraa yhteyttä¹⁵. Näiden kahden eri verolajien välinen kanssakäyminen on kuitenkin ollut ilmeistä esimerkiksi niitä jossain määrin yhdistävien ”käypää markkina-arvoa” koskevien käsitteiden kautta¹⁶.

Rajojen ylittävien liiketoimien määrän kasvaessa ja sitä kautta myös eri maissa sijaitsevien toisiinsa etuyhteydessä olevien yritysten välisten liiketoimien määrän kasvaessa, arvonlisäverodirektiivin tavoitteisiin kuuluu lainsäädännön yhtenäistäminen Euroopan unionissa ja sen soveltamisala on selvästi laaja¹⁷. Arvonlisäverodirektiivi (72 artikla) on vuodesta 2006 lähtien sisältänyt kaksi siirtohinnoitteluun läheisesti liittyvää käsitettä. Direktiivissä ”käyvällä markkina-arvolla” tarkoitetaan sitä täyttä määrää, jonka asiakas siinä vaihdannan vaiheessa, jossa tavarat luovutetaan tai palvelut suoritetaan, joutuisi kyseiset tavarat tai palvelut tuolloin saadakseen vapaan kilpailun vallitessa maksamaan riippumattomalle luovuttajalle tai suorittajalle sen jäsenvaltion alueella, jossa liiketoimi on veronalainen. Se fakta, että arvonlisäverodirektiivissä viitataan ”markkinaehtoiseen” hintaan, määrittäessään mitä pidetään käypänä markkina-arvona, voidaan nähdä epäsuorana tapana viitata siirtohinnoittelua koskeviin OECD:n ohjeistuksiin. Tämä itsessään on osoitus siirtohinnoittelun ja arvonlisäverotuksen välisestä suhteesta¹⁸. Huomattakoon kuitenkin asiaan liittyvä EUT tuomio C-210/04 asiassa *FCE Bank*, jossa todettiin OECD:n malliverosopimuksesta, ettei

¹⁴ Matesanz, 2015, s. 295

¹⁵ Tamminen, 2017, s. 251

¹⁶ Santoro, 2007, s. 164

¹⁷ Matesanz, 2015, s. 295

¹⁸ Matesanz, 2015, s. 296

sillä ole asian kannalta merkitystä, koska se koskee välitöntä verotusta, kun taas arvonlisävero on välillistä verotusta¹⁹.

Siirtohinnoittelukäytäntöjen noudattamiseksi tehdyt oikaisut voivat sisältää muutoksia transaktion verotettavaan summaan, josta voi syntyä arvonlisäveroseuraamuksia. Siirtohinnoittelua ei voida tämän takia pitää pelkästään välittömään verotukseen liittyvänä verona.²⁰ Yritysten on hyvä ottaa edellä mainittu verolajien erillisuus huomioon siirtohinnoitteluun liittyvien ratkaisujen tekemisen yhteydessä, ottamalla ratkaisun teossa huomioon myös arvonlisäverotuksellisen näkökulman²¹. Siirtohinnoittelun ja välillisten verojen kulkiessaan omia polkujaan, siirtohinnoittelun parissa työskentelevät eivät useinkaan kiinnitä tarpeeksi huomiota siihen, että siirtohinnoittelukysymykset voivat hyvinkin vaikuttaa välillisiin veroihin tietyissä risteyskohdissa²².

2.2 Siirtohinnoittelu

2.2.1 Siirtohinnoittelun perusteista

Toisilleen läheisten yritysten etuyhteysliiketoimien hinnoittelua verotuksen näkökulmasta kutsutaan siirtohinnoitteluksi. 1900-luvun alussa voimaan tulleiden siirtohinnoittelusäännösten tarkoituksena oli ehkäistä yritysten verotulojen siirtymistä matalamman verotuksen maihin²³. Siirtohinnoittelulla on merkittävä vaikutus konserniyhtiöiden väliseen verotettavan tulon määrään ja sitä kautta niiden efektiiviseen veroasteeseen. Markkinavoimat eivät vaikuta etuyhteydessä olevien osapuolten väliseen hinnoittelutilanteeseen kuten ne vaikuttavat toisistaan riippumattomien osapuolten välillä. Tämä voi tahallisesti tai tahattomasti luoda konserniyhtiöille veroetua, jota ei toisistaan riippumattomien tahojen välillä syntyisi. Siirtohinnoittelu, joka ei

¹⁹ C-210/04 FCE Bank, EU:C:2005:582, kohta 39

²⁰ Matesanz, 2015, s. 295

²¹ Tamminen, 2017, s. 251

²² Idsigna ja muut., 2005, s. 199

²³ Karjalainen & Raunio 2018, s. 1-2

noudata markkinaehtoperiaatetta voi siten aiheuttaa merkittävän määrän verotulojen menetyksiä valtioille²⁴.

OECD:n siirtohinnoitteluohjeet ovat ottaneet keskeisen roolin siirtohinnoittelun sääntelyssä, tehden niistä keskeisen osan kansainvälisen tason sääntelyä. Keskeisessä roolissa on myös OECD:n malliverosopimus²⁵. Lähes kaikki EU-jäsenmaat ovat OECD:n jäseninä sitoutuneet noudattamaan OECD:n periaatteita ja suosituksia²⁶. Tätä kuvaa Suomen osalta esimerkiksi OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden keskeisyys verotusmenettelylain (1558/1995) 31 §:n tulkinnassa²⁷.

OECD:n ohjeiden omaksumisesta osaksi EU-oikeutta mainittakoon komission 12.9.2023 osana BEFIT-pakettia antama direktiiviesitys EU-valtioiden siirtohinnoittelusääntöjen yhdenmukaistamisesta, jonka oli määrä harmonisoida EU-valtioiden siirtohinnoittelusääntöjä muun muassa sisällyttämällä seuraavassa kappaleessa käsiteltävä markkinaehtoperiaate EU-lainsäädäntöön, selventämällä OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden asemaa ja merkitystä sekä mahdollistamalla EU:lle yhteisten, sitovien sääntöjen omaksumisen tietyissä siirtohinnoittelua koskevissa kysymyksissä OECD:n siirtohinnoitteluohjeiden puitteissa²⁸. Euroopan komissio kuitenkin peruutti ehdotuksen 21.10.2025²⁹. Todettakoon, että OECD:n ohjeet muodostavat edelleen keskeisen perustan EU-toimielinten arvioitaessa siirtohinnoittelua koskevia kysymyksiä.

Tutkimuksen kannalta olennainen käsite, valtioiden välisiin verosopimuksiin sisältyvä markkinaehtoperiaate ³⁰ (eng. *arm's length principle*) on siirtohinnoittelun kansainvälinen perusperiaate, jonka mukaan etuyhteydessä toisiinsa olevien yritysten välisissä liiketoimissa on noudatettava ehtoja, jotka eivät poikkea riippumattomien

²⁴ Myrsky, 2013, s. 322

²⁵ Karjalainen & Raunio 2018, s. 3-5

²⁶ Euroopan komissio, 2023, s. 2

²⁷ HE 188/2021, s. 4

²⁸ Helminen, 2024, Verotus 1/2024, s. 4-5

²⁹ Komissio, 2025, liite IV

³⁰ HE 188/2021, s. 3

yri­tysten välisistä ehdoista, ja että jos ehdot eivät ole markkinaehtoperiaatetta vastaavia, ehtojen seurauksena toiselle yritykselle kertymättä jäänyt voitto voidaan lukea kyseisen yrityksen voittoon ja verottaa sen mukaisesti³¹.

2.2.2 Siirtohinnoittelumenetelmistä

Tarkastellaksemme valitun menetelmän mahdollista vaikutusta siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverollisuuteen, tutkielman kannalta on kuitenkin olennaista käydä lyhyesti läpi perinteisiä siirtohinnoittelumenetelmiä, pitäen silmällä erityisesti EUT tuomiossa C-726/23 *SC Arcomet Towercranes SRL* mainittua liikevoittomarginaalimenetelmää sekä menetelmien jaottelua perinteisiin menetelmiin ja voittoperusteisiin menetelmiin.

Siirtohinnoittelumenetelmät luovat keinoja arvioida liiketoimia tietyistä näkökulmista sen varmistamiseksi, että osapuolten väliset edot ja itse transaktion luonne vastaavat sitä, mitä riippumattomat toimijat olisivat hinnoitelleet transaktion. Toisin sanoen siirtohinnoittelumenetelmillä varmistetaan transaktioiden markkinaehtoisuus³². Siirtohinnoittelumenetelmät voidaan jakaa perinteisiin menetelmiin ja voittopohjaisiin menetelmiin. Perinteisiä menetelmiä ovat markkinahintavertailumenetelmä (eng. *Comparable Uncontrolled Price Method* eli CUP), jälleenmyyntihintamenetelmä (eng. *Resale Price Method* eli RPM) ja kustannusvoittolisämenetelmä (eng. *Cost-plus Method* eli CP tai C+). Voittopohjaisia menetelmiä ovat liiketoiminettomarginaalimenetelmä (eng. *Transactional Net Margin Method* eli TNMM) ja voitonjakomenetelmä (eng. *Transactional Profit Split Method* eli TPSM)³³.

Siirtohinnoittelumenetelmän valinnan merkityksestä mainittakoon, että arvonlisäverotuksen näkökulmasta vaikuttaisi siltä, että konserniyrityksen soveltaessa perinteisiä siirtohinnoittelumenetelmiä, arvonlisäverodirektiivin edellyttämän suoran yhteyden osoittaminen voi olla helpompaa kuin tilanteessa, jossa sovellettavaksi on

³¹ OECD, 2022, s. 31

³² OECD, 2022, s. 93

³³ Karjalainen & Raunio, 2018, s. 109

valittu jokin voittopohjaisista menetelmistä³⁴. Tutkielmassa esitettävässä EUT C-726/23 *SC Arcomet Towercranes SRL* tuomiossa kuvatussa tilanteessa oli käytetty voittopohjaista liiketoiminettomarginaalimenetelmää³⁵.

2.2.3 Siirtohinnoitteluoikaisusta

Jos etuyhteysyritysten välinen transaktio ei ole markkinaehtoinen, siihen on tehtävä oikaisuja, jotta transaktio vastaisi sitä mitä toisistaan riippumattomien osapuolten välillä olisi sovittu. Tämä oikaisu on tehtävä, vaikka oikaisun tarve olisi syntynyt osapuolten sopimusvelvoitteesta tai tavoitteesta minimoida tai välttää veroa³⁶.

OECD:n siirtohinnoitteluohjeissa määritellyt oikaisut voidaan jakaa kahteen pääluokkaan. Pääluokista ensimmäinen on veroviranomaisen, veroilmoituksen jättämisen jälkeen suorittamat oikaisut, jotka käsittävät ensisijaisia oikaisuja (eng. *primary adjustments*), vastaavia oikaisuja (eng. *corresponding adjustments*) ja toissijaisia oikaisuja (eng. *secondary adjustments*). Pääluokista toinen on verovelvollisen vapaaehtoisesti ennen veroilmoituksen jättämistä tekemät oikaisut, joita kutsutaan hyvittäviksi oikaisuiksi (eng. *compensating adjustments*)³⁷.

2.2.3.1 Viranomaisaloitteinen oikaisu (ensisijainen oikaisu ja sitä seuraava vastaava oikaisu)

Ensisijainen oikaisu on oikaisu, jonka veroviranomainen tekee toimivaltansa alaisen yrityksen voittoihin sovellettuaan markkinaehtoperiaatetta transaktioihin, joihin liittyy toisella veroalueella sijaitseva etuyhteysyritys³⁸. Ensisijainen oikaisu perustuu OECD:n malliverosopimuksen artiklan 9 kohtaan 1, jonka mukaan tilanteessa, jossa yritykset ovat toisiinsa etuyhteydessä ja niiden välillä tehdyistä kaupallisissa tai rahoituksellisissa

³⁴ van den Brekel ja muut, s. 187

³⁵ C-726/23, *SC Arcomet Towercranes SRL*, EU:C:2025:646, kohta 22

³⁶ OECD, 2022, s. 29

³⁷ Value Added Tax Committee, 2017, s. 6

³⁸ OECD, 2022, s. 24

suhteissa on sovittu ehdoista tai määrätty ehtoja, jotka poikkeavat siitä mitä toisistaan riippumattomien yritysten välillä olisi sovittu, voidaan kaikki tulo, joka olisi ilman näitä ehtoja kertynyt toiselle yrityksistä, sisällyttää tämän yrityksen voittoihin ja verottaa sen mukaisesti³⁹. Ensisijaiset oikaisut koskevat siis yrityksen verotettavan voiton oikaisua, johtuen siitä, että rajat ylittäviä transaktioita etuyhteysyritysten välillä ei ole suoritettu markkinaehtoisesti⁴⁰.

Vastaavalla siirtohinnoitteluoikaisulla puolestaan tarkoitetaan ensimmäisen verohallinnon tekemän ensisijaisen siirtohinnoitteluoikaisun jälkeen toisen verohallinnon tekemää vastaavaa oikaisua, jonka tavoitteena on kohdentaa voitot näiden kahden eri verohallinnon välillä yhdenmukaisesti⁴¹. Toisin sanoen vastaava oikaisu tehdään vastauksena ensisijaiseen oikaisuun, tavoitteena poistaa ensisijaisesta oikaisusta mahdollisesti aiheutuva kaksinkertainen verotus⁴². Mainittakoon kuitenkin, ettei ensisijainen oikaisu aina johda vastaoikaisuun toisessa valtiossa⁴³.

Veroviranomaisten tekemät oikaisut tulee ymmärtää tapana kohdentaa tiettyjä etuuksia vastaaville osapuolille. Tällaisten oikaisujen ei voida sanoa muuttavan alkuperäistä verotettavaa summaa, sillä ne eivät muuta osapuolten välillä sovittua vastikkeen määrää. Niiden voitaisiin sanoa olevan viranomaisten laskelmiin perustuvia oikaisuja, joilla ei ole mitään tekemistä osapuolten välillä sovitun vastikkeen kanssa. Viranomaisten tekemillä oikaisuille ei siten voi olla arvonlisäverollisia vaikutuksia⁴⁴. Poikkeuksen kuitenkin muodostaisi tilanne, jossa kaupan osapuolet muuttaisivat aikaisempaa sopimustaan, eikä ostajan maksamaa hintaa miltään osin palautettaisi. Veroviranomainen ei luonnollisesti voi kuitenkaan vaatia kaupan osapuolia tekemään muutoksia heidän väliseen sopimukseensa. Edellä mainitun viranomaisaloitteisen siirtohinnoitteluoikaisun ja kaupan osapuolten välillä ei ole myöskään unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä

³⁹ OECD, 2017, artikla 9(1)

⁴⁰ Value Added Tax Committee, 2017, s. 7

⁴¹ OECD, 2022, s. 21

⁴² Value Added Tax Committee, 2017, s. 8

⁴³ Helminen, 2024, Verotus 1/2024, s. 9

⁴⁴ Matesanz, 2015, s. 298

edellytettyä suoraa yhteyttä, siten että viranomaisaloitteisen oikaisun voitaisiin katsoa olevan osa kaupan osapuolen vastikkeellista liiketoimea⁴⁵.

2.2.3.2 Oma-aloitteinen oikaisu (hyvittävä oikaisu)

Hyvittävä siirtohinnoitteluoikaisu on oikaisu, jonka verovelvollinen tekee itse ennen veroilmoituksen antamista. Verovelvollinen ilmoittaa etuyhteyspiiritransaktion siirtohinnan, jonka katsoo olevan markkinaehtoinen, vaikka hinta poikkeaa konsernin sisällä tosiasiallisesti veloitetusta summasta⁴⁶. Pelkästään verotusta varten tehtävän hyvittävän oikaisun lisäksi hyvittävä oikaisu voi kuitenkin olla myös konkreettinen, varsinaiseen hintaan vaikuttava oikaisu, jolloin verovelvollinen oikaisee myös transaktion kirjanpidollista hintaa ja tekee uuden hyvitys- tai veloituslaskun⁴⁷.

Jos vuoden lopussa tai vuoden jälkeen huomataan, ettei yhtiön toteutunut tulosmarginaali ole linjassa vertailuanalyysin osoittaman markkinaehtoisien marginaalien kanssa, yhtiö tekee hyvittävän oikaisun korjatakseen tilanteen. Siirtohinnoittelussa tarkastellaan voittopohjaisen siirtohinnoittelumenetelmän kautta yleensä yhtiön kokonaiskannattavuutta, eikä yksittäisten transaktioiden hintoja. Tämän vuoksi toteutunut liikevoittomarginaali voi poiketa suunnitellusta tai markkinaehtoisesta liikevoittomarginaalista, vaikka yksittäiset hinnat olisivat olleet markkinaehtoisia. Jos muun muassa havaitaan marginaalin olevan liian matala tai liian korkea, tehdään hyvittävä oikaisu, jotta tulos olisi markkinaehtoisuuden rajoissa. Hyvittävä oikaisu voi olla esimerkiksi tilikauden lopun oikaisuna esitettävä konserniyhtiöiden välinen kertasumma, jolla pyritään palauttamaan yhtiö vertailumarginaalialueelle⁴⁸.

OECD:n ohjeiden mukaan suurin osa OECD maista ei noteeraa hyvittäviä oikaisuja, perustellen että veroilmoitusten tulisi reflektoida varsinaisia transaktioita. Tämä

⁴⁵ Tamminen, 2017, s. 257

⁴⁶ OECD, 2022, s. 21

⁴⁷ WCO, 2018, s. 45

⁴⁸ EU JTPF, 2010, s. 15-16

erimielisyys voi johtaa kaksinkertaiseen verotukseen tilanteessa, jossa vain toisen maan verohallinto hyväksyy tai edellyttää hyvittävää siirtohinnoitteluoikaisua⁴⁹.

2.3 Vastikkeellisuus arvonlisäverotuksessa

2.3.1 Arvonlisäverojärjestelmästä

Arvonlisäverotusta sääntelee EU-alueella arvonlisäverodirektiivi (2006/112/EY). Direktiivin 2 artiklan mukaan arvonlisävero on suoritettava verovelvollisen tässä ominaisuudessaan jäsenvaltion alueella suorittamasta vastikkeellisesta tavaroiden tai palvelujen luovutuksesta. Arvonlisäverodirektiivin 1 artiklan määritelmän mukaan arvonlisävero on yleinen kulutusvero. Sillä on neljä keskeistä ominaispiirrettä: arvonlisävero kannetaan yleisesti tavaroita ja palveluja koskevista liiketoimista; vero määräytyy verovelvollisen toimittamistaan tavaroista ja palveluista vastikkeena saaman hinnan suhteellisenä osuutena; vero kannetaan aikaisempien liiketoimien lukumäärästä riippumatta kussakin tuotanto- ja jakeluportaassa vähittäismyynti mukaan lukien; kunkin liiketoimen yhteydessä verovelvollisen suorittamasta verosta vähennetään edellisen liiketoimen yhteydessä maksettu vero, niin että vero kohdistuu kussakin vaiheessa vain tämän vaiheen arvonlisään ja että lopullinen vero rasittaa kuluttajaa⁵⁰.

Neutraalisuusperiaate on EU:n arvonlisäverojärjestelmän perusperiaate. Se edellyttää, että verotettavia liiketoimia tekevä taho vapautetaan arvonlisäveron lopullisesta maksusta. Neutraalisuusperiaatteeseen kuuluu myös arvonlisäverodirektiivin johdanto-osan 7 kappaleeseen sisältyvä neutraalisuus kilpailussa, joka tarkoittaa, että vastaavien tavaroiden ja palvelujen verorasitus on yhtenevä. Tämä tavoite tulisi saavuttaa tuotanto- ja jakeluketjun pituudesta huolimatta. Edellä mainittu osoittaa sen, että EU:n

⁴⁹ OECD, 2022, s. 185

⁵⁰ C-475/03 Banca popolare di Cremona, EU:C:2006:629, kohta 28

arvonlisäverojärjestelmällä on myös puhtaasti taloudellinen tavoite. Tavoiteltu tulos on tuotannon tehokkuus ja järjestelmä, joka kannustaa investointeihin⁵¹.

Arvonlisävero on arvonlisäverodirektiivin 1 artiklan määritelmän mukaan liiketoimia koskeva vero. Ensinnäkin määritelmästä johtuu, että arvonlisäverojärjestelmässä liiketoimia tulee siten tarkastella kunkin liiketoimen osalta. Toiseksi määritelmästä johtuu, että liiketoimi on edellytys arvonlisäverojärjestelmän soveltamiselle⁵².

2.3.2 Vastike arvonlisäverotuksessa

Jotta siirtohinnoitteluoikaisulla on siis arvonlisäverotuksellinen vaikutus, sitä tulee pitää arvonlisäverollisena liiketapahtumana ja jotta liiketapahtuma kuuluu arvonlisäverotuksen piiriin, sen tulee olla vastikkeellinen, sillä arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaan arvonlisäveroa on suoritettava vastikkeellisesta tavaroiden ja palveluiden luovuttamisesta. Yksittäistä liiketointa voidaan pitää arvonlisäveron soveltamisalan ulkopuolella siksi, ettei liiketointa pidetä vastikkeellisena tai päinvastoin⁵³.

Arvonlisäverollisuuden edellyttäessä vastikkeellisuutta ja tutkielman koskiessa siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverollisuutta, on annettava erityistä huomiota arvonlisäverolainsäädännössä tarkoitetulle vastikkeellisuudelle ja sen määritelmälle. On tutkittava niitä edellytyksiä, joiden perusteella liiketoimen voidaan katsoa tapahtuneen vastikkeellisesti.

Arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan vastikkeellisuuden käsitettä tulkittaessa on pidettävä mielessä se, että vastikkeellisuuden käsite on alisteinen arvonlisäverojärjestelmän taloudellisille tavoitteille. Tästä syystä vastikkeellisuuden käsitettä on tarkasteltava arvonlisäverojärjestelmän määritelmän ja tarkoitusten näkökulmasta. Tulkinta ei saisi

⁵¹ Salo, 2022, s. 43-44.

⁵² Salo, 2022, s. 43

⁵³ Salo, 2022, s. 43

johtaa tulokseen, joka olisi järjestelmän tarkoituksen vastainen⁵⁴. ”Vastikkeen” käsitteen oikeudellinen soveltamisala perustuukin arvonlisäverodirektiivin sanamuodon lisäksi sen asiayhteyteen, oikeuskäytäntö heijastaa sekä sananmukaisia että kontekstuaalisia tulkintatapoja⁵⁵.

Vaatus suoritetun palvelun ja saadun vastikkeen välisestä suorasta yhteydestä on mainittu ensimmäisen kerran edellä mainitussa C-154/80 *Coöperatieve Aardappelenbewaarplaats* -tapauksessa. Tapaus ei ole merkityksellinen ainoastaan ”vastikkeellisen palvelujen suorituksen” käsitteen määrittelyssä, vaan tapaus sulkee arvonlisäveron soveltamisalan ulkopuolelle tilanteet, joissa myyjä ei ole saanut vastiketta. Tapauksessa omaksutun tulkinnan voidaan katsoa merkitsevän, ettei suoran yhteyden edellytys täyty, jos vastike on pohjimmiltaan hypoteettinen⁵⁶. Oikeuskäytännön perusteella vastikkeellisuus vaatii vastikkeen todellista olemassaoloa, siten että se voidaan ilmaista rahamääräisenä⁵⁷. Pelkät rahasuoritukset eivät myöskään muodosta arvonlisäverollisia liiketoimia, vaan rahasuorituksen tulee olla vastiketta jonkin tavaran luovuttamisesta tai palvelun suorittamisesta⁵⁸. EUT tuomiossa asiassa C-520/14 *Gemeente Borsele* kunta järjesti koulukyytejä, jotka rahoitettiin pääosin julkisin varoin, mutta kolme prosenttia kustannuksista rahoitettiin lasten vanhemmilta veloitetuilla maksuilla. Tuomioistuimen mukaan näin suuri epäsymmetria maksetun määrän ja suoritetun palvelun välillä viittaa siihen, että vanhempien maksamaa osuutta on pidettävä pelkkänä rahasuorituksena eikä vastikkeena. Kunnan suorittaman kuljetuspalvelun ja vanhempien maksaman vastasuorituksen välinen yhteys ei ollut suora⁵⁹. Tavaran luovutuksen ja palvelun suorituksen ja saadun rahasuorituksen välillä on oltava suora yhteys, joka täyttyy ainoastaan, kun kumpikin edellä mainituista oikeussuhteen ja vastavuoroisuuden edellytyksistä täyttyvät⁶⁰.

⁵⁴ Salo, 2022, s. 48

⁵⁵ Salo, 2022, s. 231

⁵⁶ Salo, 2022, s. 147

⁵⁷ C-154/80 *Coöperatieve Aardappelenbewaarplaats*, EU:C:1981:38, kohta 13

⁵⁸ Tamminen, 2017, s. 252-253

⁵⁹ C-520/14 *Gemeente Borsele and Staatssecretaris van Financiën*, kohdat 12 ja 34

⁶⁰ Tamminen, 2017, s. 253

2.3.3 Osapuolten välisen oikeussuhteen ja sen vastavuoroisuuden merkitys

Osapuolten välisen oikeussuhteen merkitystä arvonlisäverollisuuden kannalta on käsitelty EUT tuomiossa C-16/93 *Tolsma*. Asiassa oli kyse katusoittajan ohikulkijoilta ja oviin koputtamalla saatujen lahjoitusten arvonlisäverollisuudesta, sen nojalla, tarjottiinko palveluja vastikkeellisesti⁶¹. Tuomioistuin katsoi vastikkeellisuuden vaativan osapuolten välistä oikeudellista suhdetta, jota tapauksessa osapuolten välillä ei katsottu syntyneen⁶². Tuomioistuin perusteli tätä sillä, ettei osapuolten välillä katsottu syntyneen sopimusta lahjoitusten ollessa vapaaehtoisia ja lahjoitusten motiivien liittymisen musiikin soittoon ollessa epäselviä⁶³. Myöhemmin tuomiolla C-498/99 *Town & County* tuomioistuin katsoi, ettei Tolsmaa tulisi siten että verovelvollinen välttyisi maksamasta arvonlisäveroa lisäämällä myynti- tai palvelusopimuksiinsa vajanaiselveloitetta koskevan lausekkeen⁶⁴. Pelkällä sopimuksen sisällöllä ei siten voida kieltää arvonlisäverollisuuden kannalta olennaista osapuolien välistä oikeussuhdetta.

Kuten tekstissä aiemmin mainittiin, oikeussuhteen olemassaoloa arvioitaessa on pidettävä erillään Verohallinnon viranomaisaloitteisesti tekemät oikaisut ja verovelvollisen oma-aloitteiset oikaisut⁶⁵, sillä viranomaisaloitteista siirtohinnoitteluoikaisua ei mitä todennäköisimmin voida katsoa muodostuvan osaksi myyjän ja ostajan välistä sopimussuhdetta, eikä verohallintoaloitteisen siirtohinnoitteluoikaisun perusteella tapahtuvaa veron maksamista tule pitää muuna kuin rahasuorituksen⁶⁶, koska tällöin transaktion vastikkeellisuuden edellytys ei täyty.

Toista suoran yhteyden syntymisen edellytystä, transaktioiden vastavuoroisuutta, on arvioitu EUT tuomiossa asiassa C-246/08 *Komissio v. Suomi*. Asiassa tuomioistuin katsoi,

⁶¹ C-16/93 R. J. Tolsma, EU:C:1994:80, kohta 3 ja 6

⁶² C-16/93 R. J. Tolsma, EU:C:1994:80, kohdat 14 ja 15

⁶³ C-16/93 R. J. Tolsma, EU:C:1994:80, kohdat 16 ja 17

⁶⁴ C-498/99 *Town & County Factors*, EU:C:2002:494, kohta 23

⁶⁵ Matesanz, 2015, s. 298

⁶⁶ Tamminen, 2017, s. 257

ettei oikeusavun saajan suorittaman omavastuuosuuden ja oikeusaputoimistojen suorittamien oikeusapupalvelujen välinen yhteys ollut vastavuoroinen, sillä omavastuuosuus ei määräytynyt oikeusaputoimien vaikeuden tai käytettyjen työtuntien perusteella, eikä siten omavastuuosuutena maksettu suoritus ollut vastiketta suoritetuista oikeuspalveluista⁶⁷.

2.4 Siirtohinnoitteluoikaisun vaikutus arvonnäköveroön

Vaikkakin välittömän ja välillisen verotuksen verotettavia liiketapahtumia tulee pääsäännön mukaan pitää toisistaan itsenäisinä, tulee siirtohinnoitteluoikaisujen ja arvonnäköveron risteymästä väistämättä eteen siirtohinnoitteluoikaisujen arvonnäköverokäsittelyn ratkaiseminen. Kysymys voi tulla ratkaistavaksi erityisesti⁶⁸ tilanteessa, jossa verovelvollinen tekee siirtohinnoitteluoikaisun oma-aloitteisesti. Verovelvollisen tulee tietää miten siirtohinnoitteluoikaisu pitää käsitellä arvonnäköverotuksessa, ottaen huomioon arvonnäköverolain säännökset ja arvonnäköverotuksessa sovellettavat periaatteet.⁶⁹

Arvonnäköverodirektiivin perusteella jää tulkinnanvaraiseksi, milloin siirtohinnoitteluoikaisu on arvonnäköverollinen. Voidaan väittää siirtohinnoitteluoikaisun olevan aiemman arvonnäköverollisen transaktion oikaisu ja että se yksinomaan siksi muodostaisi ylimääräisen vastikkeen samasta transaktiosta. Toisaalta voidaan väittää siirtohinnoitteluoikaisun olevan vastike jostain muusta kuin arvonnäköveron piirissä olevasta verotettavasta transaktiosta⁷⁰. Siirtohinnoitteluoikaisujen arvonnäköverollisuutta on arvioitava tässä kappaleessa esitetyin perustein. Ensin on arvioitava oikeudellisen suhteen olemassaoloa koskevan vaatimuksen täyttymistä ja toisena tulee arvioida,

⁶⁷ C-246/08 Komissio v. Suomi, EU:C:2009:671, kohdat 48 ja 51

⁶⁸ Ks. sivut 16 ja 19-20. Viranomaisaloitteista siirtohinnoitteluoikaisua ei mitä todennäköisimmin voida katsoa muodostuvan osaksi myyjän ja ostajan välistä sopimussuhdetta, eikä verohallintoaloitteisen siirtohinnoitteluoikaisun perusteella tapahtuvaa veron maksamista tule pitää muuna kuin rahasuorituksena.

⁶⁹ Tamminen, 2017, s. 252

⁷⁰ VAT Expert Group, 2018, s. 6

voidaanko siirtohinnoitteluoikaisua pitää vastikkeena tavaroiden luovuttamisesta tai palvelujen suorittamisesta tai edellä mainitun vastikkeen oikaisueränä⁷¹.

2.4.1 Esimerkkitalanne siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverollisuudesta

Edellä esitetyn perusteella voidaan arvioida siirtohinnoitteluoikaisujen arvonlisäverollisuutta. Kuten aiemmin mainittu, arvioinnissa tulee erottaa toisistaan viranomaisaloitteisesti tehdyt ja oma-aloitteisesti tehdyt siirtohinnoitteluoikaisut⁷². Yhteenvetona ja edellä esitetyn suoran yhteyden vaatimusten rakenteen systematisoimiseksi mainittakoon esimerkinomainen kuvitteellinen tapaus tilanteesta, jossa on ratkaistavana siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverollisuus.

Kuvitteellisessa tilanteessa konsernin siirtohinnoittelumallin perusteella muualle kuin Suomeen sijoittautuneiden EU-maiden myyntiyhtiöiden myyntitoiminnalle tulee kertyä 2 prosentin liikevoitto. Tällöin Suomeen sijoittautunut yhtiö myy valmiit tavarat myyntiyhtiöille ja myyntiyhtiöt käyttävät hintaa, jonka kautta edellä mainittu 2 prosentin liikevoitto saavutettaisiin. Vuoden lopussa kuitenkin todetaan, ettei liikevoitto saavuta tavoiteltua 2 prosenttia, jääden sen alle. Tällöin Suomeen sijoittautunut yhtiö tekee oma-aloitteisesti vuoden lopussa siirtohinnoitteluoikaisun, jolla se oikaisee vuoden aikana valmiista tavaroista tekemäänsä veloitusta alaspäin ja laatii tästä oikaisusta hyvityslaskun. Vastaavasti jos liikevoitto olisi mennyt yli tavoitellun 2 prosentin, Suomeen sijoittautunut yhtiö oikaisisi tekemäänsä velotusta ylöspäin ja laatisi tästä laskun⁷³.

Suomeen sijoittautuneen yhtiön ja muihin EU-maihin sijoittautuneiden yhtiöiden välille muodostuu arvonlisäverollisuuden edellyttämä oikeussuhde. Arvioitavaksi jää siirtohinnoitteluoikaisun vastikkeellisuus, eli se voidaanko siirtohinnoitteluoikaisulla katsoa olevan suora yhteys tavarán myyntiin. Tällaiset vuoden lopussa tehtävät siirtohinnoitteluoikaisut vastaavat AVL 78 §:ssä tarkoitettuja hinnan oikaisueriä, joissa

⁷¹ Tamminen, 2017, s. 254

⁷² Ks. kappale 2.2.3.1

⁷³ Tamminen, 2017, s. 258

esimerkiksi vuoden aikana kertyneen myynnin perusteella laskettavat alennukset käsitellään hinnan oikaisuerinä. Oikaisun voidaan esimerkin mukaisessa tilanteessa katsoa perustuvan myyjän ja ostajan väliseen sopimukseen, jolla oikaistaan kyseiseen sopimukseen perustuvaa hintaa. Oikaisulla on siten suora yhteys tavarán myyntiin ja se on arvonlisäverollinen⁷⁴.

⁷⁴ Tamminen, 2017, s. 258

3 C-726/23 Arcomet Towercranes SRL

3.1 Tosiseikat

Syyskuussa 2025 EUT antoi siirtohinnoitteluoikaisujen ⁷⁵ arvonlisäverotuksellisuutta koskevan tuomion asiassa C-726/23 SC Arcomet Towercranes SRL. Tapauksella Arcomet-konserniin kuuluva SC Arcomet Towercranes SRL (jäljempänä Arcomet Romania tai tytäryhtiö) ostaa ja vuokraa nostureita, joita se vuokraa ja myy edelleen asiakkailleen. Emoyhtiö Arcomet Service NV Belgia (jäljempänä Arcomet Belgia tai emoyhtiö) hankkii tavarantoimittajia tytäryhtiöilleen, mukaan lukien Arcomet Romanian, ja neuvottelee tavarantoimittajien kanssa tytäryhtiöihin sovellettavista sopimusehdoista⁷⁶. Konsernissa toteutettiin siirtohinnoittelututkimus, jonka perusteella Arcomet Belgian ja Arcomet Romanian välillä tehtiin sopimus, jonka perusteella kumpikin sitoutui toteuttamaan tietyn määrän suorituksia toisen sopimuspuolen hyväksi ja jossa määriteltiin sovellettavaksi siirtohinnoittelumenetelmäksi voittopohjainen TNMM ja siirtohinnoittelussa vaadittavan liikevoittomarginaalin tasoksi -0,71-2,74 prosenttia. Sopimuksella emoyhtiö oli sitoutunut toteuttamaan määrättyjä toimia tytäryhtiön liiketoiminnan mahdollistamiseksi ja pääasiallinen taloudellinen riski sopimuksella kuului emoyhtiölle, mutta myös tytäryhtiö sitoutui ostamaan ja omistamaan liiketoimintaansa kuuluvat tuotteet ja vastaamaan näiden myynnistä ja vuokraamisesta sekä palveluiden suorittamisesta⁷⁷. Tuomiossa tarkasteltavilla verokausilla siirtohinnoittelumallin takia tytäryhtiö oli emoyhtiön sille osoittaman laskutuksen perusteella maksanut siirtohinnoitteluoikaisuina rahasuorituksia tavoitellun liikevoittomarginaalin saavuttamiseksi, sillä tytäryhtiön liikevoittomarginaali oli ylittänyt tavoitellun ylärajan⁷⁸.

⁷⁵ Tuomiossa ei käytetty termiä ”siirtohinnoitteluoikaisu”. Siinä kuvattu vastavuoroinen suoritus kuitenkin täyttää siirtohinnoitteluoikaisun tunnusmerkit, sillä tapauksella sopimuksessa määrättyjä hintoja oikaistiin tilikauden päätyttyä tilikauden toteutuneen tuloksen perusteella.

⁷⁶ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 19

⁷⁷ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohdat 20-22

⁷⁸ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 23

3.2 Euroopan unionin tuomioistuimen tuomiosta

3.2.1 Pääasiallinen ennakkoratkaisukysymys arvonlisäveron soveltamisalaan kuuluvasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta

Arvioitavaksi tuli lähinnä, onko arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohtaa tulkittava siten, että korvaus konsernin sisäisistä palveluista, jotka emoyhtiö suorittaa tytäryhtiölleen niiden välisessä sopimuksessa yksilöidyllä tavalla ja joka lasketaan OECD:n ohjeissa suositellun menetelmän mukaisesti ja joka vastaa kyseisen tytäryhtiön liikevoittomarginaalin 2,74 prosenttia ylittävää osaa, on vastike arvonlisäveron soveltamisalaan kuuluvasta vastikkeellisesta palvelujen suorituksesta⁷⁹.

EUT katsoi arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan edellyttämien oikeussuhteen ja suoritusten vastavuoroisuuden kriteerien, eli suoran yhteyden kriteerin suoritettun palvelun ja saadun vastasuorituksen välillä täyttyvän yhtiöiden välisen sopimussuhteen perusteella. Emoyhtiö oli sopimuksessa sitoutunut tarjoamaan tytäryhtiölleen tiettyjä kaupallisia palveluita sekä vastaamaan tämän liiketoiminnan taloudellisista riskeistä. Vastineeksi tytäryhtiö oli velvollinen suorittamaan emoyhtiölle liikevoittomarginaalinsa perusteella määräytyneitä maksuja. EUT katsoi, että emoyhtiön tytäryhtiölle tarjoamiin palveluihin oli todellinen vastasuoritus tytäryhtiöltä ja näin ollen direktiivin edellyttämä suora yhteys palvelusuorituksen ja vastineena suoritettujen maksujen välillä oli osoitettavissa⁸⁰.

3.2.2 Unionin oikeuden kannalta hyödylliset ohjeet

Tuomion kohdassa 34 EUT toteaa kansallisen tuomioistuimen tehtävänä olevan arvioida, merkitsevätkö pääasian olosuhteet vastikkeellista liiketoimea, on Unionin tuomioistuimen kuitenkin käytettävissään olevan aineiston perusteella esitettävä kansalliselle tuomioistuimelle unionin oikeuden kannalta hyödyllisiä ohjeita⁸¹.

⁷⁹ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 31

⁸⁰ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohdat 32-33, 35, 37 ja 49

⁸¹ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 34

Vastattuaan pääasialliseen liiketoimen vastikkeellisuuteen liittyvään ennakkoratkaisukysymykseen, EUT tarkastelee neljää⁸² ennakkoratkaisukysymykseen liittyvää erityistä seikkaa tarkemmin. Kirjoittaja katsoo näiden neljän tarkastelun kuuluvan EUT:n kohdassa 34 lupaamiin unionin oikeuden kannalta hyödyllisiin ohjeisiin.

Ensinnäkin ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on asiassa herännyt epäily siitä ovatko OECD:n ohjeiden mukaiset oikaisulaskut muodollinen keino oikaista liikevoittomarginaalia, ilman että oikaisulaskuilla on minkäänlaista yhteyttä palvelujen suoritukseen ja että ne olisivat sen takia arvonlisäveron soveltamisalaan kuulumattomia⁸³. Unionin tuomioistuimen mukaan edellä esitetyt väitteet eivät ole omiaan horjuttamaan toteamustaan siitä, että tapauksessa täyttyisi oikeuskäytännössä asetettu edellytys, jonka mukaan palvelujen suorittajan saaman korvauksen on oltava todellinen vastasuoritus vastaanottajalle suoritetusta palvelusta⁸⁴. Unionin tuomioistuimen mukaan arvonlisäverodirektiivin (2006/112/EY) 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun vastikkeellisen palvelujen suorituksen olemassaoloa arvioitaessa on otettava huomioon kaikki kyseistä liiketoimea konkreettisesti koskevat seikat, joihin kuuluu muun muassa sen taloudellinen ja kaupallinen todellisuus, joka on yhteisen arvonlisäverojärjestelmän soveltamisen perusedellytys⁸⁵. Tähän perustuen EUT katsoo, että kun on olemassa seikkoja, jotka puoltavat sitä, että kyseessä on vastikkeellinen palvelujen suoritus, arvioinnissa ei ole annettava merkitystä pelkästään sille, että kahden samaan konserniin kuuluvan yhtiön välillä on vahvistettu siirtohinta markkinaehtoperiaatteen noudattamiseksi välitöntä verotusta laadituissa OECD:n ohjeissa suositellun menetelmän mukaisesti⁸⁶.

⁸² C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohdat 39-49

⁸³ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohdat 27-28

⁸⁴ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohdat 37-38

⁸⁵ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 49. Ks. Tuomion kohdassa 49 EUT viittaa lisäksi tuomion C-90/20, Apcoa Parking Danmar, EU:C:2022:37, kohtaan 38 sekä kohdassa esitettyyn oikeuskäytäntöviitteistöön

⁸⁶ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 41

Toiseksi EUT ottaa kantaa siihen, että Arcomet Belgian harjoittaman toiminnan kaltainen toiminta, jossa Arcomet Belgia aktiivisesti osallistuu tytäryhtiönsä hallinnointiin, suorittamalla sille arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan nojalla arvonlisäverollisia liiketoimia, on erotettava tilanteesta, jossa holdingyhtiö hankkii osuuksia muista yhtiöistä puuttumatta suoraan tai epäsuorasti näiden yhtiöiden hallinnointiin, tämän kuitenkin rajoittamatta kyseisen holdingyhtiön oikeuksia, joita sillä on osakkeen- tai osuudenomistajana. EUT perustelee kantaansa sillä, että oikeuskäytännön mukaan pelkkä yhtiöosuuksien hankinta ja pelkkä hallussapito ei ole arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua liiketoimintaa, eivätkä ne näin ollen merkitse arvonlisäverovelvollisten liiketoimien toteutumista arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan nojalla⁸⁷. Poikkeuksen sääntöön muodostaa kuitenkin oikeuskäytäntöön⁸⁸ nojaten EUT:n mukaan tilanne, jossa osakkuuteen liittyy suora tai epäsuora puuttuminen niiden yhtiöiden hallinnointiin, joista osakkuus on hankittu, tämän kuitenkin rajoittamatta osakkuuden haltijan oikeuksia, joita sillä on osakkaana tai yhtiömiehenä⁸⁹.

Kolmanneksi oikeuskäytännöstä⁹⁰ ilmenee, että epävarmuus siitä, saadaanko korvausta lainkaan, on omiaan katkaisemaan palvelun vastaanottajalle suoritettun palvelun ja mahdollisesti saatavan korvauksen välisen suoran yhteyden. Käsillä olleessa asiassa 24.01.2012 tehdyllä sopimuksella oli määrätty korvausta koskevat yksityiskohtaiset säännöt, joiden mukaan emoyhtiölle maksettava määrä vastasi vuosien 2011, 2012 ja 2013 osalta tytäryhtiön liikevoittomarginaalin 2,74 prosenttia ylittävää osaa. Asiassa EUT kuitenkin katsoi, että vaikka näistä säännöistä aiheutuu vaihtelevuuksia korvauksen määrään ja korvaus edellyttää positiiviset liikevoittomarginaalin olemassaolosta, korvaus ei ole kuitenkaan oikeuskäytännössä tarkoitettulla tavalla vastikkeeton, satunnainen, vaikeasti määritettävissä tai epävarma, sillä korvauksen ehdot on määritelty kyseisessä

⁸⁷ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohdat 42 ja 44

⁸⁸ Ks. yhdistetyt asiat C-108/14 ja C-109/14, Larentia + Minerva ja Marenave Schifffahrt, kohta 20 oikeuskäytäntöineen

⁸⁹ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 43

⁹⁰ Ks. C-16/93 Tolsma, EU:C:1994:80, kohta 19 ja C-432/15 Baštová, EU:C:2016:855, kohdat 35 ja 37

sopimuksessa etukäteen ja täsmällisin perustein.⁹¹ Tuomio olisi voinut olla varsin erilainen, mikäli korvaus ei olisi perustunut sopimukseen.

Neljänneksi EUT ei arvioinut asiaa sopimuksen mahdollistaman toisen suuntaisen tilanteen osalta, jossa liikevoittomarginaalin alittaessa -0,71 prosentin tavoitteen emoyhtiö olisi maksanut tytäryhtiölle suorituksen tavoitteen mukaisen liikevoittomarginaalin saavuttamiseksi. EUT totesi tilanteiden käänteisyyden ja erilaisuuden toisiinsa nähden, mutta ei lausunut käänteiseen tilanteeseen sovellettavasta arvonlisäverokäsittelystä⁹². Käänteiseen tilanteeseen puuttumatta jättämisen ja tilanteiden erilaisuuden toteaminen on omiaan osoittamaan siirtohinnoitteluoikaisujen arvonlisäverokäsittelyn tapauskohtaisen arvioinnin tarvetta.

3.3 Tuomion tarkastelu ja tuomion merkityksestä

Tutkielman kappaleessa 2.4 todettiin arvonlisäverodirektiivin perusteella jäävän epäselväksi, milloin siirtohinnoitteluoikaisu on arvonlisäverollinen. Oikaisun pystyi käsittämään alkuperäisestä transaktiosta ylimääräisen vastikkeen muodostavana transaktiona tai oikaisun pystyi käsittämään vastikkeena jostain muusta kuin arvonlisäveron piirissä olevasta verotettavasta transaktiosta⁹³. Tuomiolla EUT vahvistaa arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen vastikkeellisuuden käsitteen määrittävän sen, milloin palvelujen suoritusta voidaan pitää arvonlisäverollisena. EUT:n mukaan vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan soveltamisen edellytyksenä on, että suoritettun palvelun ja saadun vastasuorituksen välillä on suora yhteys, eli että palvelun suorittajan ja sen vastaanottajan välillä vallitsee oikeussuhde, jonka puitteissa tehdään vastavuoroisia suorituksia, ja palvelun suorittajan saama korvaus on todellinen vastasuoritus vastaanottajalle suoritettusta yksilöitävissä olevasta palvelusta⁹⁴.

⁹¹ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohdat 45-47

⁹² C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 48

⁹³ Ks. sivut 21-22

⁹⁴ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 33

Tuomio ei viittaa siihen, että yksittäin siirtohinnoitteluoikaisu muodostaisi direktiivissä tarkoitetun vastikkeellisen palvelujen suorituksen. Mahdollisen suorituksen ja vastasuorituksen välistä suoraa yhteyttä ei ole arvioitava eri tavoin vain sen vuoksi että hinta olisi määritetty OECD:n ohjeiden mukaisesti, siirtohinnoitteluun kuuluvan markkinaehtoperiaatteen noudattamiseksi, vaan vastikkeellisen suorituksen läsnäoloa arvioitaessa on otettava huomioon kaikki liiketoimea konkreettisesti koskevat seikat. Olennaista pääasiassa oli se, että tytäryhtiön katsottiin tarjonneen konsernin emoyhtiölle palveluita vastineena saamistaan sopimukseen perustuvista maksuista ja että tarjotut palvelut olivat omiaan tuottamaan konkreettista etua niiden vastaanottajalle.⁹⁵

Tuomion perusteella jää epäselväksi arvonlisäverovaikutus 24.1.2012 tehdyssä sopimuksessa määrättyssä käänteisessä tilanteessa, jossa korvaus maksettaisiin toiseen suuntaan, eli emoyhtiöltä tytäryhtiölle, jos liikevoittomarginaali on alle -0,71 prosenttia⁹⁶. Pääasiassa kuvatussa asiayhteydessä emoyhtiö tarjosi tytäryhtiölle palveluja, joista se sai tytäryhtiöltä korvauksen. Käänteisessä tilanteessa sen lisäksi että emoyhtiö tarjoaisi tytäryhtiölle palveluita, se myös maksaisi tytäryhtiölle korvauksen. Asiassa jäisi osoitettavaksi mitä palveluja tytäryhtiö tarjoaa emoyhtiölle vastineena korvaukselle ja ovatko tämä mahdolliset palvelut omiaan tuottamaan konkreettista etua emoyhtiölle.

Kirjoittaja pitää, vaikkakin paikkansapitävänä, mutta jokseenkin ohiampuvana seikkana tuomiossa EUT:n kantaa siitä, että pelkkä holdingyhtiöille tyypillinen yhtiöosuuksien hankinta ja hallussapito ei ole arvonlisäverodirektiivin 9 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua liiketoimintaa, eikä osuuksien hankinta ja hallussapito näin ollen merkitse arvonlisäverollisten liiketoimien toteutumista arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan nojalla⁹⁷. EUT piti pääasiassa yhtenä ratkaisevana tekijänä sitä, että emoyhtiö on suorittanut

⁹⁵ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 36

⁹⁶ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646

⁹⁷ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 42

tytäryhtiölle arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan nojalla arvonlisäverollisia liiketoimia, joista EUT katsoi emoyhtiön aktiivisen osallistumisen tytäryhtiönsä hallinnointiin perustuneen⁹⁸. Holdingyhtiön kaltaisen omistajan tai osakkeenomistajan erityistilanteen mainitseminen lienee tarpeetonta, sillä pelkkä arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun liiketoimen olemassaolo ei takaa c alakohdan edellyttämää vastikkeellista palvelujen suoritusta, eikä tilanteessa, jossa ei synny 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua liiketoimea, synny todennäköisimmin myöskään 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettua vastikkeellista palvelujen suoritusta.

Tuomiollaan asiassa *C-726/23 SC Arcomet Towercranes SRL* EUT antoi ensimmäisen kerran suoranaisen linjauksen siirtohinnoitteluoikaisun arvonlisäverollisuudesta. Tuomio toi pääasiallisesti selkeyden siitä, että siirtohinnoitteluoikaisut voivat olla arvonlisäveron alaisia, kun niillä on suora yhteys tiettyyn suoritukseen. Tapauskohtainen arviointi on tarpeen sen määrittämiseksi, täytyvätkö vastikkeellisten palvelujen suorituksen edellytykset, vai jääkö siirtohinnoitteluoikaisu arvonlisäveron soveltamisalan ulkopuolelle.

⁹⁸ C-726/23, SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646, kohta 44

4 Lopuksi

4.1 Johtopäätökset

Tutkielmassa on pyritty vastaamaan kysymyksiin siitä, missä tilanteissa siirtohinnoitteluoikaisulla voi olla vaikutuksia arvonlisäveroon ja missä määrin EUT tuomio asiassa C-726/23 vastaa kysymykseen. Vaikka siirtohinnoittelu ja arvonlisävero eroavat toisistaan tavoitteiltaan, oikeuslähteiltään ja soveltamisaloiltaan, niiden välillä on havaittavissa risteyskohta, jossa siirtohinnoitteluoikaisulla voi olla arvonlisäveroseuraamuksia. Tutkielma kiteyttää tutkimuskysymyksen ratkaisevaksi tekijäksi sen, täyttääkö siirtohinnoitteluoikaisu arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun vastikkeellisen palvelujen suorituksen piirteet. Vastikkeellisuuden käsitteen puolestaan määrittää oikeuskäytäntö, mutta tulkinta ei saa kuitenkaan olla direktiivin tavoitteiden vastainen. Vastikkeellisuus edellyttää niin sanottua ”suoraa yhteyttä” transaktioiden välillä, joka edellyttää ensinnäkin oikeussuhdetta palvelun suorittajan ja vastaanottajan välillä, toiseksi suoritusten tulee olla vastavuoroisia, ja kolmanneksi suorittajan saaman korvauksen on oltava todellinen vastasuoritus yksilöytävissä olevasta palvelusta, jolla on konkreettista arvoa vastaanottajalle. Pelkkä nimellinen tai hypoteettinen korvaus ei riitä. Lisäksi tulee huomata, ettei veroviranomaisaloitteiset ensisijaiset oikaisut pääsääntöisesti täytä edellä mainittua oikeussuhteen vaatimusta.

Euroopan unionin tuomioistuimen tuomio asiassa C-726/23 *SC Arcomet Towercranes SRL* vahvistaa ensimmäistä kertaa unionin oikeuskäytännössä suoraan, että siirtohinnoitteluoikaisulla voi olla arvonlisäverollisia vaikutuksia. Tuomiossa emoyhtiön tytäryhtiölleen sopimuksen perusteella tarjoamat hallinnointipalvelut sekä niistä liikevoittomarginaalin perusteella suoritettut korvaukset täyttivät suoran yhteyden vaatimuksen. Tuomiossa olennaisina tekijöinä pidettiin sitä, että korvaus perustui etukäteen tehtyyn sopimukseen, palvelut tuottivat konkreettista etua vastaanottajalle, eikä korvaus ollut luonteeltaan satunnainen, vastikkeeton tai epävarma. Lisäksi arvonlisäverovaikutusten arvioinnissa ei pidetty ratkaisevana sitä, että transaktio oli

tehty OECD:n ohjeiden noudattamiseksi, vaan arvioinnissa on otettava huomioon kaikki liiketoimen konkreettiset, taloudelliset ja kaupalliset seikat.

Vaikka tuomio tarjosi liikevoittomarginaalimenetelmää koskeviin tilanteisiin ratkaisukehikon, tuomion perusteella paljon mahdollisia skenaarioita jäi tapauskohtaisen arvion alaiseksi, eikä tuomio tarjoa kaiken kattavaa vastausta siirtohinnoitteluoikaisujen arvonlisäverollisuuteen. Jokainen tilanne on arvioitava tapauskohtaisesti. Esimerkiksi tuoreemmassa tuomiossa asiassa *C-603/24 Stellantis Portugal*, EUT vahvisti, että arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 alakohtaa on tulkittava siten, että pelkkä siirtohinnoittelun oikaisu, jonka tarkoituksena on yksinomaan saavuttaa tavoiteltu voittokate, ja joka ei edusta korvausta yksilöitävissä olevasta palvelusta, ei ole vastike palvelun suorituksesta, eikä siten kuulu arvonlisäveron soveltamisalaan.⁹⁹ EUT:n tulkinta tuomiossa vastaa siten tutkimuksen johtopäätöksiä transaktioiden vastavuoroisuuden ja suoran yhteyden edellytyksistä.

Mainittakoon vielä lopuksi, että tuomioiden *C-726/23 SC Arcomet Towercranes SRL* ja *C-603/24 Stellantis Portugal* lisäksi aiheeseen voi saada lisätietoa tarkastelemalla kahta muuta viimeaikaista EUT tuomiota asioissa *C-527/23 Weatherford Atlas Gip SA* ja *C-808/23 Högkullen*, jotka antavat monikansallisille yrityksille ohjeistusta konsernin sisäisten transaktioiden arvonlisäverokäsittelyyn siirtohinnoittelun kontekstissa¹⁰⁰.

⁹⁹ *C-603/24 Stellantis Portugal*, EU:C:2026:404, kohta 48

¹⁰⁰ Bharadwaj ja muut, 2025, s. 7

Lähteet

- Aukeela, E & Pankakoski, K. (2016). Siirtohinnoitteludokumentointi ja markkinaehtoperiaatteen tulkinta. Edilex Publishing Oy
- Bharadwaj, R., van Bijlevelt, M. & Ökten, R. (2025). Bridging the Gap between Transfer Pricing and VAT – What Does Recet EU Case Law Bring Us?. *International VAT Monitor*, 2025 (Volume 36), No. 6. <https://doi.org/10.59403/1mdc6m9>
- Helminen, M. (2024). Siirtohinnoitteludirektiiviesitys – mikä muuttuu vai muuttuuko mikään?. Verotus 1/2024
- Idsigna, F., Kalshoven, B. & Herksen, M. (2005). Let’s Tango! The Dance between VAT, Customs and Transfer Pricing. *International Transfer Pricing Journal*
- Karhu, J. & Siltala, R. (n.d.). Vaihtoehtoinen lainoppi. Tieteen Termipankki. Noudettu 25.11.2025 osoitteesta https://tieteentermipankki.fi/wiki/Oikeustiede:vaihtoehtoinen_lainoppi
- Karjalainen, J. & Raunio, M. (2018). *Siirtohinnoittelu* (2. painos), Alma Talent Oy
- Mammone, A. & Santiloni, S. (2022). The Interplay between the VAT “Open Market Value Principle” and the Transfer Pricing “Arm’s Length Principle”, *European Taxation*, 2022 (Volume 62), No. 9. <https://doi.org/10.59403/228ry7c>
- Matesanz, F. (2015). Transfer Pricing Adjustments and VAT. *International VAT Monitor*, 2015 (Volume 26), No. 5. <https://doi.org/10.59403/3cwentm>
- Myrsky, M. (2013). *Suomen veropolitiikka* (1. painos). Talentum Media
- OECD. (2017). *Model Tax Convention on Income and on Capital*. Noudettu 20.12.2025 osoitteesta https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/04/model-tax-convention-on-income-and-on-capital-2017-full-version_g1g972ee/g2g972ee-en.pdf
- OECD. (2022). *OECD Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations*. Noudettu 28.11.2025 osoitteesta https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/01/oecd-transfer-pricing-guidelines-for-multinational-enterprises-and-tax-administrations-2022_57104b3a/0e655865-en.pdf

- Salo, M. (2020). *The Concept of "For Consideration" in Article 2 of the VAT Directive* [väitöskirja, Helsingin yliopisto]. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-951-51-7779-7>
- Santoro, E. (2007). Transfer Pricing and Value Added Tax in the European Community: Is There Room for Interaction and, If So, Where?. *International Transfer Pricing Journal*
- Tamminen, K. (2017). Siirtohinnoitteluoikaisu Arvonlisäverotuksessa. *Vero-opintopäivät 2017*.
- van den Brekel, R., van Doesum, A. & van Kesteren, H. (2017). VAT Effects of Year-End Transfer Pricing Adjustments, *EC Tax Review* 2017/4. <https://doi.org/10.54648/ecta2017020>
- WCO. (2018). *Guide to Customs Valuation and Transfer Pricing*. Noudettu 01.06.2026 osoitteesta <https://www.wcoomd.org/-/media/wco/public/global/pdf/topics/key-issues/revenue-package/wco-guide-to-customs-valuation-and-transfer-pricing.pdf>
- Wikström, K., Ossa, J. & Urpilainen, M. (2015). Vero-oikeuden lainopit. Helsingin Kamari Oy

Virallislähteet

- EU JTPF. (2010). EU Joint Transfer Pricing Forum: Future Work Program. DOC: JTPF/15/2010/EN. Noudettu 8.12.2025 osoitteesta https://taxation-customs.ec.europa.eu/document/download/c4c5844d-ce1c-436b-bc85-22046234d2c3_en?filename=jtpf_015_2010_en.pdf
- Euroopan komissio. (2023). *Ehdotus NEUVOSTON DIREKTIIVI siirtohinnoittelusta*. Noudettu 26.11.2025 osoitteesta <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023PC0529>
- Euroopan Komissio. (2025) Liitteet asiakirjaan Komission Tiedonanto Euroopan Parlamentille, Neuvostolle, Euroopan Talous- ja Sosiaalikomitealle ja Alueiden Komitealle. Noudettu 5.12.2025 osoitteesta <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0870>

HE 142/2016 vp. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi verotusmenettelystä annetun lain sekä hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain muuttamisesta. Noudettu 24.11.2025 osoitteesta https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/HallituksenEsitys/Documents/HE_142+2016.pdf

HE 188/2021. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi verotusmenettelystä annetun lain 31 §:n muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Noudettu 11.12.2025 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/hallituksen-esitykset/2021/188>

United Nations. (2017). *Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries*. Noudettu 15.12.2025 osoitteesta <https://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2017/04/Manual-TP-2017.pdf>

VAT Expert Group. (2018). VAT Expert Group, Paper on topic for discussion: Possible VAT implications of Transfer Pricing VEG No 071 REV2

Value Added Tax Committee. (2017). Working Paper No 923: Question Concerning the Application of EU VAT Provisions

Oikeustapausluettelo

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö

C-154/80	Coöperatieve Aardappelenbewaarplaats, EU:C:1981:38
C-16/93	R. J. Tolsma, EU:C:1994:80
C-498/99	Town & County Factors, EU:C:2002:494
C-475/03	Banca popolare di Cremona, EU:C:2006:629
C-210/04	FCE Bank, EU:C:2005:582
C-246/08	Komissio v. Suomi, EU:C:2009:671
Yhd. asiat C-108/14 ja C-109/14	Larentia + Minerva GmbH & Co. KG ja Marenave Schiffahrts AG v. Bundeszentralamt für Steuern. EU:C:2015:468

C-520/14	Gemeente Borsele and Staatssecretaris van Financiën, EU:C:2015:483
C-432/15	Jana Baštová v Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, EU:C:2016:824
C-90/20	Apcoa Parking, EU:C:2022:37
C-527/23	Weatherford Atlas Gip SA, EU:C:2024:856
C-726/23	SC Arcomet Towercranes SRL, EU:C:2025:646
C-603/24	Stellantis Portugal, EU:C:2026:404
C-808/23	Högekullen, EU:C:2024:982